

Ekonomizace personálního managementu ve stavebnictví

Tento článek přináší teoretické zamyšlení nad pojmem ekonomizace personálního managementu (PM) ve stavebnictví. V návaznosti na současný vývoj (omezení veřejných investic) se zhoršuje situace v oblasti stavebních zakázek a zaměstnanosti v tomto oboru. Ekonomizace PM může znamenat efektivnější řízení lidských zdrojů ve stavebních podnicích s celkově příznivým vlivem na stabilitu nejen v oblasti stavebnictví, ale i celého národního hospodářství.

Oblasti personálního managementu, efektivitě PM, ekonomickým charakteristikám PM (což je vlastně ekonomizace) je věnováno mnoho odborné literatury, která se zabývá zmíněnou problematikou z různých úhlů pohledu. Tyto poznatky vycházejí především z neustálých změn a proměn, globalizující se ekonomiky a následné potřeby na tyto změny reagovat. Proto při formulaci daného tématu jsem především vycházel z mnoha odborných článků a monografií jednotlivých autorů, kteří ekonomizaci a personálnímu managementu věnují vysokou míru pozornosti. Tito autoři popisují jednotlivé potřeby a nejnovější možné trendy právě na základě neustále se vyvíjejících potřeb a následně tak formulují konkrétní zásady a postupy.

Pojem ekonomizace

Pojem ekonomizace v sobě zahrnuje studium ekonomických jevů s ohledem na jejich efektivitu. Při studiu problematiky ekonomizace se uplatňují vědecké disciplíny, jako jsou ekonomická antropologie, ekonomická sociologie, institucionální ekonomie a další. Ty by nám následně měly odpovědět na otázku: „Co je přínosem ekonomiky při vytváření společnosti?“

Proto se zaměřuji na konkrétní formu ekonomizace, a to ve vztahu ke stávající problematice personálního řízení stavebních podniků a dalším ovlivňujícím faktorům.

K definici významu pojmu ekonomizace bych nejdříve rád uvedl, že je především velice důležité vycházet z jejího základu, což je ekonomie. Neboť ekonomie jako taková má několik základních pilířů, na kterých staví svoji vědu:

1. Ekonomie jako způsob zajišťování lidských potřeb. Na to navázané procesy výroby, rozdělování, směny a spotřeby.
2. Ekonomie znamená nakládání se vzácný-

mi statky. Vzácnost se projevuje při směně (věci něco stojí) a dále při hospodárném zacházení se statky (šetrnost).

3. Ekonomie je disciplína, která učí, jak efektivně využívat procesů výroby, rozdělování, směny a spotřeby a jak získávat z těchto procesů profit.

Pojem ekonomizace se tak dle mého názoru předně spojuje s bodem 2. a 3., a jejím hlavním významem je z hospodárnit jednotlivé činnosti (tj. šetřit to, co je vzácné) a zefektivňovat činnost tak, aby přinášela profit.

Ekonomizace jako taková je nikdy nekončící proces, který probíhá stále a je otevřený jednotlivým zásahům managementu v podobě nových způsobů a postupů vedoucích následně k následným efektivnějším výstupům. Tato neukončenost a proměnlivost do jisté míry může jednotlivé subjekty (ať už organizace, manažery nebo i výkonné pracovníky) znervózňovat, bez ohledu na to, zda u nich proces ekonomizace probíhal již dříve, nebo k němu dochází teprve nyní. V obou případech se ale prostor toho, co je považováno za „ekonomické“ při řízení jednotlivých ekonomik, rozšiřuje a zásadním způsobem tak mění naše původní koncepte a priority.

Přínos procesu ekonomizace

Tvrzení, že ekonomika, poté kdy je vytvořena, je proměnlivá a mnohotvárná, a že ji

není možno oddělit od stále znova a znova začínajícího procesu ekonomizace, kde hrají hlavní roli vědecké i laické rozpravy, nemá reálný základ. Toto si dovoluji tvrdit na základě úsudku, že mnohé laické i vědecké znalosti, které slouží jako rámec jednotlivým praktickým postupům a dodávají jim na významu, se často udržují a uchovávají proto, že se osvědčily, uspěly a staly se věrohodnými. Nikoli proto, že byly logicky zdůvodněny, ale proto, že byly prakticky potvrzeny. V procesu ekonomizace se musí respektovat určité podmínky, a pokud má být korunována úspěchem, musí být provedena odpovídajícím způsobem. Proces ekonomizace nelze uplatnit na cokoli a nelze jej provádět jakkoli. Ekonomizovat znamená vytvářet uspořádání, která jsou sama o sobě vykládána jako ekonomická. Ekonomizovat znamená vytvářet konkrétní verzi ekonomického života, který zaručuje jistý stupeň trvanlivosti a stability.

Pro hodnocení přínosu procesu ekonomizace je nutné sledovat dvě roviny skutečností. První rovinou je praktický ekonomický život a druhou rovinou je definice ideální podoby tohoto ekonomického života. Proces ekonomizace a jeho praktické provádění se tak skládá z procesu budování jednotlivých společensko-technických uspořádání, která jsou schopna činit to, co se tvrdí, že činí, nebo to, co by v ideálním případě činit měla. To znamená zajistit, aby jejich nastolovaná verze ekonomie (tj. ve smyslu praktického hospo-

dářství) byla shodná se způsobem, jakým se vymezují rámce a organizují činnosti, které se v konečném důsledku shodují s jejich ideálním teoretickým výkladem a které je možno již proto kvalifikovat jako ekonomické (Callon - Caliskan 2012, s. 2., 21).

Ekonomizace PM

Tak jak jsem výše uvedl, teorie, význam a účelnost při řízení lidských zdrojů, popř. ekonomicky orientovaná teorie o personálním managementu není zdaleka jedinou vědou, která se zabývá lidskou prací v organizacích. Existuje zde nespočetně mnoho dalších disciplín, které tuto vědu zkoumají a následně poskytují poznatky, které může teorie PM následně aplikovat na jednotlivé případy. Jako příklad uvádím:

...jen v německy hovořícím vědeckém prostoru lze vyjmenovat více než tucet disciplín, které vedle personálně-ekonomické teorie zkoumají specifické otázky, které souvisí s lidskou prací“ (Kasper, Mayrhofer, 2005, s. 340).

Postupy, které mají Kasper a Mayrhofer na mysli, jsou tzv. spojovací disciplíny neboli specializace v rámci jiných samostatných věd. Doslova uvádějí, že právě na základě výše uvedených spojovacích disciplín se vytvořila:

- v právní vědě specializace pracovního práva

- v medicíně pracovní medicína
- v psychologii pracovní popř. podniková psychologie
- v sociologii pracovní popř. industriální sociologie apod.

Vrátím-li se zpět k pojmu ekonomizace a k její úloze, tak se domnívám, že právě takové spojení disciplín by se dalo použít v případě ekonomizace personálního managementu.

Personální management můžeme definovat jako vědu, která se neustále potýká s novými a novými nápady a v souladu s často používanou charakteristikou teorie podnikového hospodářství jako souborné disciplíny využívá vědeckých poznatků i z jiných disciplín pro své vlastní potřeby. Tímto způsobem personální management převzal např. pracovní vědecké poznatky, tj. má s nimi společný základ v souvislosti s odkazem na právní vědecké argumentace, právní normy, sociologické aspekty a pracovní psychologii.

Závěr

Tak jak je výše uvedeno, personální management v několika málo posledních letech prožívá obrovskou vnitřní dynamiku, která se projevuje především novými pojmy, novými obsahy starých pojmů a novými postupy. Na jednu stranu tuto dynamiku můžeme označit jako pozitivní, nicméně stejně tak i jako negativní. Jako pozitivní můžeme

označit velkou rozmanitost jednotlivých příchodících poznatků v podobě návrhů a způsobů uplatňování, které spolu soutěží o to, který je lepší. Jako negativní můžeme naopak označit skrývající se nebezpečí v podobě neprofesionality a do jisté míry nesourodosti při získávání jednotlivých specifických poznatků u různých disciplín, které následně mohou být označeny jako diletantské a povrchní.

Pokud bychom se zabývali přístupy PM v rámci jeho teorie, můžeme zcela jasně a zřetelně konstatovat, že PM nemůže být v žádném případě označován jako uzavřená a separující se disciplína. Při získávání informací na jednotlivé dotazy a teoretickou orientaci pro jeho uplatnění, jsem se dočetl, že na základě jednotlivých poznatků od různých autorů lze vytvořit četné a rozdílné přístupy pro jeho aplikaci.

Ing. Filip Bušina, MBA
doktorand VŠE v Praze
www.filipbusina.cz

Literatura:

- Kasper, H., Mayrhofer, W. Personální management Řízení organizace. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-86131-57-2
- Callon, M., Caliskan, K. Economization: New directions in the social studies of the market [online] [cit. 19.9.2012], http://scholar.google.cz/scholar?cluster=4883274088532653405&hl=cs&as_sdt=0&scioldt=0

